

??itme Engeli Ölçe?i – Ya?I? (Uzun form ve K?sa form)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??itme Engeli Ölçe?i – Ya?I? (Uzun form ve K?sa form). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23910>

Özet

İtme Engeli Ölçeği - Yaşlı (EÖ-Y), yaşlı popülasyonda itme kaybı nedeniyle ortaya çıkan engellilik düzeyini ve günlük yaşam üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, hem kapsamlı bir değerlendirme sunan 25 maddelik uzun formdan hem de hızlı tarama amaçlı kullanılan 10 maddelik kısa formdan oluşmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışması, geçerlik ve güvenirlik analizleri ile desteklenmiş olup, her iki formun da Türk popülasyonunda kullanım için uygun olduğu gösterilmiştir.

Yapılan yapısal analizler, ölçek formlarının tek boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini ortaya koymuştur. Ölçek, özellikle yaşlı bireylerin itme engeline bağlı sosyal ve duygusal kısıtlılıkları değerlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İtme Engeli Ölçeği, yaşlı, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, itme kaybı, psikometri.

Yazarlar

Aksoy, S., Aslan, F., Köse, A., Alpar, R.

Amaç

İtme Engeli Ölçeği - Yaşlı'nın temel amacı, Türk popülasyonundaki yaşlı bireylerde itme engeline bağlı olarak ortaya çıkan algılanan engellilik ve dezavantaj düzeylerini tespit etmek ve ölçmektir. Ölçek, klinik uygulamalarda ve araştırmalarda itme kaybının fonksiyonel etkilerini standart bir şekilde değerlendirmek için tasarlanmıştır. Uzun form (25 madde) detaylı bir değerlendirme sağlarken, kısa form (10 madde) hızlı tarama ve klinik izleme amacıyla kullanılmaktadır.

Yapı

Ölçek, yaşlı bireylerin itme kaybından kaynaklanan engellilik algılarının ölçeğin psikolojik bir yapıyı hedeflemektedir. Yapılan analizler sonucunda, hem uzun hem de kısa formun tek boyutlu bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu tek boyutluluk, ölçeğin tutarlı bir şekilde itme engeline bağlı genel zorlukları ölçtüğünü göstermektedir. Ölçeğin, bireyin sosyal etkileşim ve günlük yaşam aktivitelerindeki kısıtlılıkları yansıtan öznel deneyimleri yakalaması beklenmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerlik analizleri, hem Pearson korelasyon katsayıları hem de polikorik korelasyon

katsayılar kullanılarak faktör analizi amacıyla incelenmiştir. Bu analizler, ölçek formlarının beklendiği gibi tek boyutlu bir yapı sergilediğini doğrulamıştır. Ayrıca, ölçeğin yordama geçerliği de test edilmiştir. Sonuçlar, bireyin klinik olarak belirlenen itme kaybı derecesi arttıkça, ölçekten alınan toplam puanın da anlamlı bir şekilde yükseldiğini göstermiştir. Bu durum, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı başarıyla yordadığını kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

İtme Engeli Ölçeği - Yaşlı'nın güvenirlilik düzeyi, iç tutarlılık ve formlar arası korelasyonlar yoluyla kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir. Uzun formun iç tutarlılığı oldukça yüksektir; Guttman yarım bölme katsayısı 0,94 ve Cronbach Alfa Katsayısı 0,95 olarak rapor edilmiştir. Kısa (tarama) formunun iç tutarlılığı ise Cronbach Alfa Katsayısı ile incelenmiş ve 0,87 olarak belirlenmiştir.

Ek olarak, tarama formu ile uzun form arasındaki toplam puanlar arasında yüksek düzeyde istatistiksel ilişki ($r = 0,96$; $p < 0.001$) tespit edilmiştir. Bu yüksek korelasyon, kısa formun uzun formu temsil etme yeteneğinin güçlü olduğunu ve tarama amacıyla güvenle kullanılabilceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla hem Pearson hem de polikorik korelasyon katsayılar kullanılarak faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, hem 25 maddelik uzun formun hem de 10 maddelik kısa formun temel olarak tek bir faktör altında toplandığını göstermiştir. Bu sonuç, ölçeğin, itme engeline bağlı engelliliği tek ve tutarlı bir kavram olarak ölçtüğü varsayımını desteklemektedir.

Ölçüm Aracı

Test Type: Uyarılma

Format: Uzun Form (25 madde) ve Kısa Form/Tarama Formu (10 madde)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yaşlı Bireyler

Age Group: Yaşlılık dönemi (Detaylı yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak popülasyon yaşıdır.)

Population Details: Türk Popülasyonu

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

??itme Engeli, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Ya?I?I?k, KBB.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir

Correspondence Address: Songül Aksoy (songulaksoy@hotmail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Sorumlu Yazar: Songül Aksoy

?leti?im E-postas?: songulaksoy@hotmail.com

Yay?n Y?I? (Uyarlama): 2019

Derecelendirme: Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Aksoy, S., Aslan, F., Köse, A., & Alpar, R. (2019). ??itme Engeli Ölçe?i-Ya?I? geçerlik ve güvenilirlik: Türk popülasyonunda tarama ve uzun formlar?n?n kullan?m?. *KBB-Forum: Elektronik Kulak Burun Bo?az ve Ba? Boyun Cerrahisi Dergisi*, 18(4), 310-319. Makalenin orijinal ba?lant?s?: kbb-forum.net

??itme Engeli Ölçe?i - Ya?I? (Uzun form ve K?sa form) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Orijinal kaynakta maddeler listelenmemi?tir; yaln?zca madde say?lar? belirtilmi?tir.

Uzun form toplam 25 maddeden olu?maktad?r. K?sa form 10 maddeden olu?maktad?r.

Ölçe?e ait orijinal PDF dosyalar? a?a??dan indirilebilir:

[isitme-engeli-olcegi-yasli-uzun-form-ve-kisa-form-toad.pdf](#)

[isitme-engeli-olcegi-yasli-uzun-form-ve-kisa-form-toad.pdf](#)

[isitme-engeli-olcegi-yasli-uzun-form-ve-kisa-form-toad.pdf](#)